

ikke kunne komme bort fra; men man kan kun hjælpe i visse yderliggaaende Tilfælde, hvor Mandens Tvilseløshed i den Henseende har antaget saa store Dimensioner, at Konen sætter sig ud over det Hensyn at komme godt ud af det med ham, hvilket Hensyn hun ellers vilde være ledet af. Saa længe som hun i nogen væsentlig Grad er ledet af dette Hensyn, og saa længe som Samlivet bestaar, indrømmer jeg, at det i Reglen vil være vanskeligt for Konen at modsætte sig, at Manden disponerer over de Ting, som hun har erhvervet. Det er dette, som jeg tror, der nærmest kan indvendes imod Lovens praktiske Brugbarhed og Nytte, og det har jeg ikke villet undlade at omtale. Jeg vil endvidere sige, at naar man f. Ex. vil sammenligne Forholdene i den Henseende her i Danmark med Forholdene i England og spørge, om en saadan Lov er lige saa nødvendig her som der, da er der mange Omstændigheder, som kunne komme i Betragtning, og adskillige Grunde, hvorfor jeg vilde være tilbøjelig til at sige, at en saadan Lov er meget mere nødvendig i England end her; og da navnlig den Omstændighed, at vi her i Landet have en let og billig Afgang til Separation og Skilsmisse, hvad man ikke har i England. I et Land, hvor man slet ikke har nogen Afgang til Separation, og hvor man kun har en forholdsvis dyr og vanskelig Afgang til Skilsmisse, hvor altsaa Ægtefællerne nødvendigvis maa blive sammen, og hvor Fiktionen om den fælles Ækonomi skal bevares, er det naturligvis mere nødvendigt at have den Slags beskyttende Forholdsregler end her. Her tillands vil Hjælpen ganske vist ligge deri, at i de allerfleste Ægtefæbter, hvor det kommer saa vidt, hvor Forholdene udvilde sig faaledes, som det her i Lovforslaget nærmest er forudsat, vil det i Reglen tidligere eller sildigere komme til Separation; men paa den anden Side kan man jo nok sige, at fra Lovgivningens Standpunkt kan det ikke være ønskeligt, at Folk skulle gribe til Separation som et Middel til at værges sig, hvor Mindre kunde gjøre det, fordi det overveieende Princip i det Hele taget maa være det, at man ikke skal befordre Separation eller Skilsmisse. Jeg skal kun tilføje, at det er naturligt, at, naar man tror, at denne Lov kan have til Følge, at Forholdet mellem Ægtefællerne forstyrres og kan hidføre Uenighed etc., saaledes som flere ærede Medlemmer have bemærket, har man ganske vist ikke Andet at gjøre end absolut at stemme imod den og andre slige Foranstaltninger paa ethvert Stadium. Hvad endelig angaar det Spørgsmaal, som har spillet en vis Rolle under Forhandlingerne, nemlig Udtrykket „personligt Arbejde“, da vil jeg sige, at jeg tror, man vil kunne hjælpe sig med dette Udtryk, fordi jeg er tilbøjelig til at tro, at man vil fortolke det i den Retning, som jeg i det Mindste altid har forstaaet det, nemlig, at det ikke betyder Arbejde

med Hænderne alene. Det er klart, at en Lærerinde kan siges at erhverve ved personligt Arbejde, skjøndt det ikke er med Hænderne, at hun arbejder. Alt aandeligt Arbejde, og hvad dermed staar i Forbindelse, vil man kunne lægge ind under Udtrykket: „personligt Arbejde“, og jeg tror ogsaa, man vil være tilbøjelig til at forstaa det, som det bør forstaaes. Det skal være en af Manden uafhængig Virksomhed; jeg tror altsaa ikke, at det kan komme ind under Lovens Udtryk: „personligt Arbejde“, naar Konen hjælper Manden f. Ex. i en Landhuusholdning med at fabricere Smør og Ost; men derimod mener jeg, at Alt, hvad hun driver som særskilt Næringsvei, forskjellig fra Mandens og uden Kapital fra Mandens Side, maa falde ind under Udtrykket. Forøvrigt følger det af sig selv, at jeg for mit Vedkommende ikke har Noget imod, om man forsøger at finde en anden formentlig tydeligere Betegnelse for Lanen. Hvad Forholdet til Tredeemand angaar, erkjender jeg naturligvis, der kan komme Spørgsmaal, som i Paris kunne være vanskelige at løse, men ikke med Hensyn til Principet. Det maa man være paa det Nene med, naar man vedtager denne Lov, at det da ikke kan være tvivlsomt, om Manden har Lov eller ikke Lov til at raade over, hvad Konen har anskaffet ved Særfortjeneste, thi det er klart, at det har han ikke Lov til, naar en Lov som denne maatte gaa igjennem. Gaar den igjennem, saa maa det være indlysende, at hvad Konen har erhvervet ved sin Særfortjeneste, er Manden aldeles uberettiget til at disponere over, det har han ikke Lov til at sælge eller pantsætte. Jeg vil endog være tilbøjelig til at antage, at, gjør han det, vil han blive undergivet kriminelt Ansvar i saa Henseende. Ganste vist vil han blive det, for saa vidt Konen maatte ville benytte sin Ret til at tilbagefordre det, han ulovlig maatte have disponeret over. Der er en anden Ting, som jeg antager vil blive Følgen af Lovens Vedtagelse netop for at bortrydde Tvivl med Hensyn til Tredeemand. Jeg vil antage, at det vil blive mere almindeligt end hidtil at forlange Konens Medunderskrift paa forskjellige Kontrakter, og jeg skal til det ærede Medlem her lige over for (D. Christensen) bemærke, at, hvis en saadan Bestemmelse traadte i Kraft, vil det vistnok blive almindeligt, at den, der leier Leiligheder ud til Smaafolk, vil forlange, at ikke blot Manden, men ogsaa Konen underskriver Leiekontrakten. Naar han gjør det, er han over alle disse Vanskeligheder med Hensyn til Retten til at holde sig til den Gæst eller den Andens Ting. — Da jeg første Gang havde Ordet, glemte jeg at berøre et Punkt, som jeg nu til Slutning derfor vil gjøre en Bemærkning om. Det er Spørgsmaalet om Lovens tilbagevirkende Kraft. Det er rigtigt, at, hvis den bliver vedtagen uden videre, som den her foreligger, og hvis der ikke bliver sat nogen som helst Frist, kan den nok komme til i visse Til-